

การศึกษาสภาพการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปัญญาอ่อน
ในกรุงเทพมหานคร (2544)

A study on the situation of the provision of education
for children with mental retardation in Bangkok

ลัดดา อิชัญญาน

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปัญญาอ่อนในรูปแบบต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานครและเสนอข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการศึกษาให้เหมาะสมต่อไป การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาที่ได้ทำการศึกษาข้อมูลจากเอกสารและการสอบถามจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กปัญญาอ่อนและศึกษาข้อมูลต่าง 12 แห่ง โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปหาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต (ค่าเฉลี่ย) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปัญญาอ่อนในกรุงเทพมหานครในปัจจุบันพบว่ามีจัดการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งได้แก่ รูปแบบโรงเรียนพิเศษ เฉพาะ ศูนย์ฝึกเฉพาะ ชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติ และการเรียนร่วมหรือการเรียนรวมกับเด็กปกติ ซึ่งในปีการศึกษา 2544 รับเด็กปัญญาอ่อนเข้าเรียนได้ จำนวน 2,819 คน โดยภาครัฐรับได้ 1,902 คน (ร้อยละ 67.5) และภาคเอกชนรับได้ 917 คน (ร้อยละ 32.5) ซึ่งยังไม่เพียงพอกับจำนวนเด็กที่ผู้ปกครองต้องการให้เข้าเรียน

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูต่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปัญญาอ่อน พบว่า ครูกลุ่มตัวอย่าง 157 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 84.7) และจบปริญญาตรี (ร้อยละ 84.7) และจำนวนครึ่งหนึ่ง (50.3) ได้รับการอบรมครูการศึกษาพิเศษ และร้อยละ 22.3 ศึกษาวิชาเอกการศึกษาพิเศษ ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนรัฐบาล (ร้อยละ 54.2) และในสถาบัน เอกชน ร้อยละ 45.8 ส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่สอน (ร้อยละ 93.6) และเป็นผู้บริหาร ร้อยละ 4.5

สรุปผลการแสดงความคิดเห็นพบว่า ครูส่วนใหญ่ เห็นด้วยอย่างมาก ที่เด็กปัญญาอ่อนควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาการและเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนทุกคน (ค่าเฉลี่ย 3.83) รองลงมาคือ เมื่อเด็กจบชั้นประถมศึกษาแล้วควรได้รับการฝึกอาชีพต่าง ๆ และเหมาะสมกับระดับความสามารถ (ค่าเฉลี่ย 3.79) และเด็กปัญญาอ่อนมักจะมีปัญหาพฤติกรรม อารมณ์ และอื่น ๆ ร่วมด้วย ครูจึงควรได้รับการช่วยเหลือจากวิชาช่วยแก้ไข เช่น จิตแพทย์ นักจิตวิทยา (ค่าเฉลี่ย 3.76)

อุปสรรคในการสอนของครูที่พบว่ามีมากที่สุด คือ ขาดสื่อ และอุปกรณ์การสอนที่เหมาะสม (ร้อยละ 12.2) รองลงมา คือ ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน (ร้อยละ 9.6) และโรงเรียนยังไม่มีหลักสูตรเฉพาะสำหรับเด็กปัญญาอ่อน (ร้อยละ 8.7)

ข้อเสนอแนะของครูต่อการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปัญญาอ่อน ครูส่วนใหญ่ เห็นว่าโรงเรียนควรจัดการสอนตามศักยภาพของเด็กและเน้นในสิ่งที่นำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ได้มากกว่าสอนวิชาการ (ร้อยละ 11.7) รองลงมา คือ ทางโรงเรียนควรจัดครูที่มีความรู้ทางการศึกษาพิเศษ และบุคลากรวิชาชีพเฉพาะทางให้เพียงพอ (ร้อยละ 10.7) และโรงเรียนควรจัดอบรมครูเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะการสอนเด็กปัญญาอ่อนอย่างสม่ำเสมอ (ร้อยละ 9.6)